

Úc đã sẵn sàng trong cuộc chiến thương mại M-Trung?

Thứ 7, 08 Tháng 2 2017 14:16

Mặc dù là một nền kinh tế mở rộng đối nội, Úc rõ ràng vẫn có thể bị ảnh hưởng trong một cuộc chiến thương mại giữa hai nền kinh tế lớn nhất thế giới. Nếu chính sách thuế của ông Trump làm tăng hơn quá trình chuyển đổi kinh tế của Trung Quốc sẽ gây ra thiệt hại to lớn đối với triển vọng kinh tế của Úc, đặc biệt là trong lĩnh vực nông nghiệp và dịch vụ.

Sau khi ông Donald Trump giành chīn th̄ng trong cūc b̄u c̄ t̄ng th̄ng M̄ vào cūi n̄m 2016, d̄ lūn chung cho r̄ng nh̄ng chính sách c̄a Washington d̄đi th̄i chính quȳn Donald Trump s̄ tr̄ nên th̄c d̄ng và quȳt đoán h̄n. Khi v̄n đ̄ng tranh c̄, ông Donald Trump c̄ng đã nghīu l̄n đe d̄a "áp thū 45% đ̄i v̄i các m̄t hàng nh̄p kh̄u c̄a Trung Qūc". Trong quá trình chuȳn giao quȳn l̄c, ông Donald Trump c̄ng đã t̄p h̄p quanh mình nh̄ng nhân v̄t "đīu h̄u" ch̄ng Trung Qūc nh̄ ch̄n nhà kinh t̄ Peter Navarro, nḡđi theo đ̄ūi chính sách c̄c k̄ c̄ng r̄n v̄i Trung Qūc, làm nḡđi đ̄ng đ̄ū H̄i đ̄ng Th̄ng m̄i Qūc gia Nhà Tr̄ng (NTC). Ông Navarro đ̄ng th̄i c̄ng là tác gī cūn sách "Ch̄t b̄i Trung Qūc" hay "Cūc chīn tranh s̄p t̄i v̄i Trung Qūc"...

Rõ ràng, chính quȳn Donald Trump đã chūn b̄ cho m̄t chính sách th̄ng m̄i hīu chīn và r̄t có th̄ ông s̄ s̄ d̄ng òai Loan nh̄ m̄t lá bài m̄c c̄ v̄ "Chính sách m̄t Trung Qūc" nh̄m gây s̄c ép v̄i B̄c Kinh. Chính sách th̄ng m̄i hīu chīn c̄a chính quȳn Donald Trump c̄ng đã đ̄đc th̄ hīn ngay trong tūn đ̄u tiên sau khi nh̄m ch̄c v̄i tuyên b̄ s̄ áp thū 20% đ̄i v̄i các m̄t hàng nh̄p kh̄u t̄ Mexico. Ông Donald Trump mūn gây ra m̄t cūc chīn tranh th̄ng m̄i v̄i Trung Qūc? Theo m̄t s̄ nhà kinh t̄ h̄c, ông Donald Trump đã "ch̄n đoán" nh̄m các v̄n đ̄ mà n̄đc M̄ ph̄i đ̄i m̄t. Ba tháng tr̄c, B̄ Tài chính M̄ cho r̄ng không có b̄ng ch̄ng k̄t lūn Trung Qūc đã gī đ̄ng Nhân dân t̄ c̄a h̄ "th̄p gī t̄o" nh̄ ông Trump tuyên b̄. Nghiên c̄u c̄a các nhà kinh t̄ hàng đ̄u th̄ gīi cho th̄y nh̄ng m̄t hàng nh̄p kh̄u t̄ Trung Qūc "ch̄u trách nhīm" ch̄a đ̄n 20% s̄ nḡđi m̄t vīc làm mà ngành s̄n xūt c̄a M̄ đã tr̄i qua trong nh̄ng n̄m 2000. C̄i thīn n̄ng sūt và t̄ đ̄ng hóa là nh̄ng ȳu t̄ l̄n h̄n nhīu. Các m̄t hàng nh̄p kh̄u c̄a Trung Qūc đã giúp nḡđi tiêu dùng M̄ có thêm nghīu l̄a ch̄n v̄i giá c̄ ph̄i ch̄ng. Theo òc tính c̄a hai nhà kinh t̄ Lawrence Edwards và Robert Lawrence, đ̄n cūi nh̄ng n̄m 2000, th̄ng m̄i v̄i Trung Qūc đã m̄c túi m̄i nḡđi dân M̄ 250 USD/n̄m.

Trong khi đó, Trung Qūc đã tr̄ thành m̄t trong nh̄ng th̄ tr̄ng phát trīn nhanh nh̄t cho các s̄n ph̄m c̄a M̄, t̄ đ̄u n̄nh cho đ̄n máy bay, v̄i t̄ng giá tr̄ xūt kh̄u hàng hóa nh̄y v̄t t̄ 16,1 t̄ USD n̄m 2000 lên đ̄n 104,1 t̄ USD n̄m 2016. Các m̄t hàng mà M̄ bán cho Trung Qūc c̄ng mang l̄i l̄i ích to l̄n cho n̄n kinh t̄ đ̄a ph̄ng h̄n là so v̄i chīu nḡđc l̄i. M̄t chīc Iphone "made in China" có th̄ đ̄đc bán v̄i giá khōng 750 USD t̄i M̄ nh̄ng vīc l̄p ráp ch̄ ȳu đ̄n ra t̄ Trung Qūc v̄i giá nhân công là 8 USD/chīc. N̄u tính toán v̄ giá tr̄ gia t̄ng trong n̄đc ch̄ không ph̄i là v̄ t̄ng giá tr̄ s̄n ph̄m cūi cùng, thậm h̄t th̄ng m̄i c̄a M̄ v̄i Trung Qūc gīm 1/3. Có th̄ nói, n̄đc M̄ d̄đi th̄i Donald Trump s̄ t̄p trung vào th̄ng m̄i hàng hóa. Nh̄ng v̄ l̄nh v̄c đ̄ch v̄, M̄ đ̄t th̄ng d̄ 33 t̄ USD trong th̄ng m̄i v̄i Trung Qūc, m̄c cao nh̄t so v̄i

bất kỳ một nước nào khác.

Úc có chịu tác động như thế nào?

Mặc dù là một nền kinh tế mở rộng đối nội, Úc rõ ràng vẫn có thể bị ảnh hưởng trong một cuộc chiến thương mại giữa hai nền kinh tế lớn nhất thế giới. Nếu chính sách thuế của ông Trump làm tiến trình chuyển đổi kinh tế của Trung Quốc - vốn được kỳ vọng sẽ tạo ra một tầng lớp trung lưu lên đến 850 triệu người vào năm 2030 - sẽ gây ra thiệt hại to lớn đối với triển vọng kinh tế của Úc, đặc biệt là trong lĩnh vực nông nghiệp và dịch vụ.

Tuy nhiên, vẫn có một vài lý do để giới thích những lo ngại kinh tế tài chính nhất có thể đã bị "thổi phồng". Chính sách thuế của Mỹ được cho là sẽ cắt giảm nhu cầu đối với hàng hóa của Trung Quốc và dẫn đến nhu cầu của Trung Quốc đối với thép và quặng sắt từ Úc cũng giảm. Những điều ngược lại đã xảy ra lớn cùng khi xuất khẩu hàng hóa sang Trung Quốc giảm. Khi cuộc khủng hoảng tài chính toàn cầu xảy ra vào năm 2009, kim ngạch xuất khẩu hàng hóa sang Trung Quốc giảm 16%. Trong cùng năm đó, giá trị xuất khẩu của Úc sang Trung Quốc đã tăng 30% bởi Bắc Kinh phản ứng với cú sốc bên ngoài bằng một gói kích thích kinh tế tập trung vào cơ sở hạ tầng và xây dựng - vốn cần nhiều nguyên liệu thô và Úc đã cung cấp vật tư cho Trung Quốc.

Thời gian gần đây, triển vọng tăng trưởng của Trung Quốc cũng ít phụ thuộc vào nhu cầu nước ngoài. Năm 2016, tiêu thụ nội địa ở Trung Quốc chiếm gần 2/3 tổng sản phẩm quốc nội - một mức cao kỷ lục. Chính sách thuế của Mỹ đối với Trung Quốc sẽ đẩy nước này đi ngược lại các ngành và quốc gia của mình. Mặc dù là một thành viên của Tổ chức Thương mại Thế giới (WTO), nhưng trong trường hợp này Mỹ đang xét bỏ quy tắc. Khi đó, việc Mỹ kêu gọi Trung Quốc tuân thủ luật pháp quốc tế trong các biện pháp khác (như vấn đề Biển Đông) sẽ không còn nhiều tác động.

Tác giả James Laurenceson là Phó Viện trưởng Viện Quan hệ Úc-Trung Quốc (ACRI) thuộc Đại học Công nghệ Sydney. Bài viết đăng trên " [Diễn đàn Đông Á](#) " (ngày 6/2).

Anh Thơ (gt)